

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Α΄ Λυκείου

Θεματική ενότητα:
Θουκυδίδη, «Ιστορία» Β 3. 71-73

Τίτλος:
« Προς την τελική σύγκρουση»

Συγγραφή: ANNA ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ

Εφαρμογή: ANNA ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Προς την τελική σύγκρουση

Εφαρμογή σεναρίου

Άννα Χαραλαμποπούλου

Δημιουργός

Άννα Χαραλαμποπούλου

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Χρονολογία

20, 27, 30, 31/3/2015 και 1/4/2015

Σχολική μονάδα

1^ο Γενικό Λύκειο Καλλιθέας

Διδακτική / θεματική ενότητα

Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι: Θουκυδίδου, «Ιστορία» 3.71-73

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Πέντε (5) διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο, [Wiki του μαθήματος](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Η εφαρμογή του παρόντος σεναρίου πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο πληροφορικής, στο οποίο υπάρχει ένας κεντρικός εξυπηρετητής και δώδεκα υπολογιστικοί σταθμοί εργασίας των μαθητών. Χρησιμοποιήθηκε, επίσης, η αίθουσα διδασκαλίας όπου υπάρχει υπολογιστής με σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέας.

Η διδάσκουσα προετοίμασε το κατάλληλο ηλεκτρονικό περιβάλλον (Wiki) και παρουσίασε διεξοδικά τη λειτουργία του προκειμένου οι μαθητές να είναι σε θέση να το χειριστούν και να το αξιοποιήσουν κατά τη μαθησιακή διαδικασία.

Η προηγούμενη εμπειρία τόσο της διδάσκουσας όσο και των μαθητών σε ομαδοσυνεργατικές πρακτικές είχε θετική συμβολή στη διαχείριση των μαθητικών ομάδων και στην επιτέλεση των δραστηριοτήτων. Σημαντικός παράγοντας για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων ήταν οι βασικές δεξιότητες χειρισμού Εφαρμογών Γραφείου και πλοήγησης στο διαδίκτυο που κατείχαν οι μαθητές, οι οποίοι κατενεμήθηκαν σε έξι ομάδες των τεσσάρων ατόμων.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Άννα Χαραλαμποπούλου: «Προς την τελική σύγκρουση», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Θουκυδίδου, «Ιστορία», Α΄ Λυκείου.

Το σενάριο αντλεί

-

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου οι εικοσιτέσσερις μαθητές του τμήματος εργάστηκαν στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του Wiki, κατανεμημένοι σε έξι ομάδες των τεσσάρων ατόμων, προκειμένου να επεξεργαστούν τα Φύλλα Εργασίας. Οι ομάδες μέσω διερευνητικών – ανακαλυπτικών διαδικασιών μελέτησαν το Κεφάλαιο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

71-73 των «Ιστοριών», όπου περιγράφεται η κατάσταση στην Κέρκυρα μετά τη δολοφονία των ηγετών της δημοκρατικής παράταξης από τους ολιγαρχικούς.

Στο πλαίσιο της μαθητοκεντρικής διδακτικής προσέγγισης και της ενεργητικής εμπλοκής τους στη μαθησιακή διαδικασία οι μαθητές παρήγαγαν συνεργατικά μικροκείμενα στα οποία:

- Αποτύπωσαν το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της αντιπαράθεσης ολιγαρχικών και δημοκρατικών Κερκυραίων.
- Κατέγραψαν και αξιολόγησαν το σχέδιο δράσης των αντιπάλων.
- Διερεύνησαν τη σχέση συγκεκριμένων συντακτικών όρων του κειμένου με την απόδοση του νοήματος και κατανόησαν την άμεση σύνδεση της αφηγηματικής μορφής και του περιεχομένου της.
- Μέσω δραστηριοτήτων ενσυναίσθησης υποδυόμενοι ρόλους (δημοκρατικοί – ολιγαρχικοί – δούλοι) στοχάστηκαν και κατανόησαν την αξία της πειθούς, αποτέλεσμα που αποτυπώθηκε στα πολυτροπικά κείμενα που παρήγαγαν.

Οι μαθητικές εργασίες περιέχονται στον αντίστοιχο φάκελο κάθε ομάδας, στο [Wiki](#).

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η διδακτική πρόταση βασίζεται κυρίως στις *κοινωνιογνωστικές προσεγγίσεις* της μάθησης. Οι μαθητές συνεργαζόμενοι σε ομάδες αλληλεπιδρούν με τον κοινωνικό περίγυρο, τον διδάσκοντα και τους συμμαθητές τους, προκειμένου να επιτελέσουν τις δραστηριότητες που περιγράφονται στα Φύλλα Εργασίας. Καθώς προχωρά η μαθησιακή διαδικασία μέσω της διερευνητικής μεθόδου, οι μαθητές μετασχηματίζουν τις πληροφορίες σε προσωπικές γνώσεις και δεξιότητες. Το σενάριο ως προς τους στόχους του ακολουθεί το θεωρητικό μοντέλο του *ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης*, στο οποίο οι γνώσεις για τον κόσμο, οι γνώσεις για τη γλώσσα, οι γραμματισμοί και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

οι διδακτικές πρακτικές συνεισφέρουν στη συγκρότηση της ταυτότητας μαθητών και διδασκόντα. (Κουτσογιάννης, 2012). Η υιοθέτηση αυτού του διδακτικού μοντέλου υποστηρίζεται και μέσω ψηφιακών εργαλείων και προγραμμάτων που διευκολύνουν την επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού. δ.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Με την παρούσα διδακτική πρόταση επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να αντιληφθούν ότι οι ολιγαρχικοί Κερκυραίοι επιβάλλουν τις απόψεις τους στην πόλη παραβιάζοντας τη νόμιμη διαδικασία λήψης των αποφάσεων στη συνέλευση του δήμου.
- Να κατανοήσουν τον ρόλο των «προστατών» στη διαμάχη μεταξύ των πολιτικών παρατάξεων.
- Να αντιληφθούν ότι η αναζήτηση συμμαχιών στους δούλους είναι μια ενέργεια ενδεικτική των κοινωνικών αλλαγών που συμβαίνουν στην Κέρκυρα εξαιτίας του πολέμου.
- Να κατανοήσουν ότι κίνητρο της πολιτικής δράσης των αντιμαχομένων είναι η επιδίωξη της ισχύος.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το πολιτικό συμφέρον δημοκρατικών και ολιγαρχικών τίθεται υπεράνω του συμφέροντος της πόλης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με την παρούσα διδακτική πρόταση επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να κατανοήσουν τη συνεκτική σχέση μορφής (γλώσσα-δομή) και περιεχομένου στην ιστορική αφήγηση.
- Να συνειδητοποιήσουν τη λειτουργία της πειθούς σε συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να κατανοήσουν τη λειτουργία της γλώσσας σε διαφορετικά κειμενικά είδη.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Με την παρούσα διδακτική πρόταση επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να ερμηνεύουν και να αξιολογούν γεγονότα και «πρόσωπα» που εμπλέκονται στην ιστορική αφήγηση.
- Να κατανοήσουν τις λογικές σχέσεις που συνέχουν τους κύριους με τους δευτερεύοντες όρους της μικροδομής του κειμένου.

Νέοι γραμματισμοί

Με την παρούσα διδακτική πρόταση επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για τη διερεύνηση της συντακτικής δομής του κειμένου.
- Να αξιοποιούν ψηφιακούς πόρους για αναζήτηση και συλλογή δεδομένων.
- Να παράγουν με την υποστήριξη των ΤΠΕ πολυτροπικά κείμενα.

Κριτικός γραμματισμός

Με την παρούσα διδακτική πρόταση επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής ανάγνωσης των ψηφιακών πηγών που χρησιμοποιούν.
- Να είναι σε θέση να παρατηρήσουν αλλά και να αξιολογήσουν πιθανές μεταβολές της ταυτότητάς τους κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της μαθησιακής διαδικασίας.

Διδακτικές πρακτικές

Στο συνταγμένο σενάριο προτείνονται διδακτικές πρακτικές που συνδέονται με τις κοινωνιογνωστικές προσεγγίσεις της μάθησης. Αυτές οι πρακτικές έχουν ως στόχο να κατακτήσουν οι μαθητές ένα σύνολο δεξιοτήτων μέσω διαδικασιών παρατήρησης και καθοδηγούμενης πρακτικής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με την έκφραση και τον αναστοχασμό μετασηματίζουν τις μαθησιακές διαδικασίες σε γνώση και αποκτούν επίγνωση των μαθησιακών στρατηγικών που χρησιμοποιούν. Τέλος, μέσω της διερεύνησης επιδιώκεται η ενθάρρυνση της μαθησιακής αυτονομίας και αυτενέργειας αλλά και η προώθηση της συνεργασίας προς επίτευξη ορισμένου μαθησιακού στόχου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η πρόταση του σεναρίου αφορά στη διδασκαλία των Κεφαλαίων 71-73, του 3^{ου} Βιβλίου των «Ιστοριών» του Θουκυδίδη. Στην ενότητα αυτή ο ιστορικός αφηγείται τις εξελίξεις στην Κέρκυρα μετά τη δολοφονία των ηγετών της δημοκρατικής παράταξης από τους ολιγαρχικούς και περιγράφει το κλίμα ψυχολογικής βίας και τρομοκρατίας που απλώνεται στην πόλη καθώς η εμφύλια διαμάχη κορυφώνεται. Η ανασύνθεση αυτής της εικόνας προσφέρει ερεθίσματα για αναστοχασμό σχετικά με τη συμπεριφορά που εκδηλώνει ο άνθρωπος σε καιρό πολεμικών συγκρούσεων, ενώ αναδεικνύει την ιστορική αφήγηση ως ερμηνευτικό εργαλείο για ανάλογα μελλοντικά γεγονότα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το διδακτικό σενάριο λαμβάνει υπόψη το [Πρόγραμμα Σπουδών](#) του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών της Α΄ Λυκείου (ΦΕΚ 1562/27-6-2011), τις Οδηγίες για τη διδασκαλία και αξιολόγηση του μαθήματος για το σχ. έτος 2012-13 καθώς και το ΠΔ. 68/2014 με θέμα «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ. 60/2006 «Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου (Α΄65)» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει».

Η παρούσα διδακτική πρόταση ακολουθεί στα βασικά τους σημεία τις εντολές/οδηγίες του Προγράμματος Σπουδών όσον αφορά τη διδακτέα ύλη του μαθήματος, ωστόσο επιχειρεί την εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία διδακτικών πρακτικών που στοχεύουν στην ανακαλυπτική - κριτική μάθηση και τη διαχείριση της γνώσης από τους ίδιους τους μαθητές, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχουν οι ΤΠΕ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) αφενός παρέχουν τα μέσα και τους τρόπους ώστε να καταστεί εφικτή η πρόσβαση σε ένα εικονικό (“virtual”) περιβάλλον μάθησης, αφετέρου προσφέρουν τη δυνατότητα διεξαγωγής της μαθησιακής διαδικασίας μέσω συνεργατικών-διερευνητικών δραστηριοτήτων των μαθητών. Τα ψηφιακά μέσα (διαδίκτυο, Wiki μαθήματος) λειτουργούν στο σενάριο ως υποστηρικτικό πλαίσιο για την επιτέλεση ποικίλων δραστηριοτήτων και για να διευκολύνουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την παραγωγή μαθησιακών προϊόντων ως αποτέλεσμα του διδακτικού σχεδιασμού.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι Α΄ Λυκείου: (Ξενοφών, Θουκυδίδης), Α΄ Λυκείου:

[Θουκυδίδου, «Ιστορία», Βιβλ. 3. Κεφ. 71-73](#)

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Κοινωνική και Πολιτική Οργάνωση στην Αρχαία Ελλάδα. Β΄ Λυκείου (επιλογής).
ΥΠ.Ε.Π.Θ., ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ, ΟΕΔΒ. ΑΘΗΝΑ.

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες-

[Κόμβοι I.M.E. – Ελληνική Ιστορία στο διαδίκτυο \[Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού\].](#)

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

[-Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#)

[-Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα](#)

[Φωτόδεντρο \[Αποθετήριο του Ψηφιακού σχολείου\].](#)

[Wiki ARΧΑΙΑ ELLHNIKA](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Α' Φάση: Κατανόηση και αναδιήγηση της διδακτικής ενότητας.

Οι δραστηριότητες αυτής της φάσης δεν εφαρμόστηκαν.

Β' Φάση: Σχέσεις δομής και αφηγηματικού είδους

Χώρος: Εργαστήριο Πληροφορικής. Πόροι: Διαδίκτυο. Wiki μαθήματος και Φύλλα Εργασίας. Διάρκεια: 70 λεπτά (1^η + 2^η διδακτικές ώρες).

1^η δραστηριότητα. Δομή και νόημα

Οι μαθητές, στο εργαστήριο της πληροφορικής, εργάστηκαν κατά ομάδες στο περιβάλλον του Wiki του μαθήματος σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, συνδεδεμένους στο διαδίκτυο.

Η 1^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ1 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_Π_1). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες οι μαθητές μελέτησαν το Κεφ. 71 από το πρωτότυπο [στη Σελίδα KEIMENO1] για να εντοπίσουν τις λέξεις με τις οποίες ο ιστορικός δηλώνει τις **ενέργειες** των ολιγαρχικών. Αφού κατέγραψαν τους κατάλληλους ρηματικούς τύπους, στον προσχεδιασμένο πίνακα του Φύλλου Εργασίας, διερεύνησαν την αφηγηματική λειτουργία τους και αναδιηγήθηκαν γραπτώς το σχέδιο δράσης των ολιγαρχικών. Αποθήκευσαν την εργασία τους (Φύλλο Εργασίας 2) στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ1 στον Φάκελο της ομάδας τους, στο Wiki.

Η 2^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ2 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_Π_2). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες οι μαθητές μελέτησαν το πρωτότυπο απόσπασμα του Κεφαλαίου 72 (§ 1-3), [Σελίδα KEIMENO1], αναζήτησαν και κατέγραψαν – στον προσχεδιασμένο πίνακα – τις λέξεις με τις οποίες ο ιστορικός εξονομάζει τα «πρόσωπα» που έδρασαν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κατά τα γεγονότα στην Κέρκυρα. Στη συνέχεια, αναδηγήθηκαν τα γεγονότα αυτά και αξιολόγησαν τις ενέργειες των εμπλεκόμενων «προσώπων».

Τέλος, αποθήκευσαν την εργασία τους (Φύλλο Εργασίας 2) στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ2 στον Φάκελο της ομάδας τους, στο [Wiki](#).

Η [3^η ομάδα](#) από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ3 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_II_3). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες οι μαθητές αναζήτησαν στον [Συσχετικό Πίνακα](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται ο *χρόνος* και προσδιορίζονται οι χρονικές σχέσεις στη σύνταξη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και τους κατέγραψαν στον προσχεδιασμένο Πίνακα του Φύλλου Εργασίας τους.

Στη συνέχεια, αφού διάβασαν το πρωτότυπο κείμενο (Κεφ. 71-73) [Σελίδα [ΚΕΙΜΕΝΟ1](#)], σημείωσαν - στον προσχεδιασμένο Πίνακα του Φύλλου Εργασίας - τις λέξεις ή τα λεκτικά σύνολα με τα οποία δηλώνονται *χρονικές σχέσεις* στο συγκεκριμένο απόσπασμα και αποτυπώνεται στον αφηγηματικό λόγο η αλληλουχία των ενεργειών.

Τέλος, οι μαθητές αποθήκευσαν την εργασία τους (Φύλλο Εργασίας 2) στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ3 στον Φάκελο της ομάδας τους, στο [Wiki](#).

Η [4^η ομάδα](#) από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ4 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_II_4). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες οι μαθητές αναζήτησαν στον [Συσχετικό Πίνακα](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται ο *σκοπός* στη σύνταξη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και τους κατέγραψαν στην κατάλληλη στήλη του προσχεδιασμένου Φύλλου Εργασίας τους.

Στη συνέχεια, αφού διάβασαν το πρωτότυπο κείμενο (Κεφ. 71-73) [Σελίδα [ΚΕΙΜΕΝΟ1](#)], σημείωσαν - στον προσχεδιασμένο Πίνακα του Φύλλου Εργασίας – τις λέξεις ή τα λεκτικά σύνολα, με τα οποία εκφράζεται ο *σκοπός* στη συγκεκριμένη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ενότητα. Αξιοποίησαν τα στοιχεία αυτά προκειμένου να εξηγήσουν τη λειτουργία του τελικού αιτίου σε σχέση με τις ενέργειες των ολιγαρχικών.

Τέλος, οι μαθητές αποθήκευσαν την εργασία τους (Φύλλο Εργασίας 2) στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ4 στον Φάκελο της ομάδας τους, στο [Wiki](#).

Η [5^η ομάδα](#) από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ5 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_II_5). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες οι μαθητές αναζήτησαν στον [Συσχετικό Πίνακα](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται η *αιτία* στη σύνταξη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και τους κατέγραψαν στην κατάλληλη στήλη του προσχεδιασμένου Φύλλου Εργασίας τους.

Στη συνέχεια, αφού διάβασαν το πρωτότυπο κείμενο (Κεφ. 71-73) [Σελίδα [ΚΕΙΜΕΝΟ1](#)], σημείωσαν – στον προσχεδιασμένο Πίνακα του Φύλλου Εργασίας – τις λέξεις ή τα λεκτικά σύνολα, με τα οποία εκφράζεται η *αιτία* και ερμήνευσαν την περιορισμένη χρήση των αιτιολογικών προσδιορισμών στη συγκεκριμένη αφηγηματική ενότητα.

Τέλος, οι μαθητές αποθήκευσαν την εργασία τους (Φύλλο Εργασίας 2) στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ5 στον φάκελο της Ομάδας τους, στο [Wiki](#).

Η [6^η ομάδα](#) από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ6 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_II_6). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες οι μαθητές αναζήτησαν στον [Συσχετικό Πίνακα](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται ο *τόπος* στη σύνταξη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και τους κατέγραψαν στην κατάλληλη στήλη του προσχεδιασμένου Φύλλου Εργασίας τους.

Στη συνέχεια, αφού διάβασαν το πρωτότυπο κείμενο (Κεφ. 71-73) [Σελίδα [ΚΕΙΜΕΝΟ1](#)], σημείωσαν – στον προσχεδιασμένο Πίνακα του Φύλλου Εργασίας – τις λέξεις ή τα λεκτικά σύνολα, με τα οποία προσδιορίζεται ο *τόπος* και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δικαιολόγησαν τη συχνότερη χρήση εκείνων που δηλώνουν *κίνηση* μέσα στη συγκεκριμένη αφηγηματική ενότητα.

Τέλος, οι μαθητές αποθήκευσαν την εργασία τους (Φύλλο Εργασίας 2) στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ6 στον φάκελο της Ομάδας τους, στο [Wiki](#).

Η αξιολόγηση των δραστηριοτήτων αυτής της φάσης είναι τελική: αφορά στον έλεγχο της πληρότητας των απαντήσεων των μαθητών με κριτήριο την επίτευξη των στόχων, όπως αυτοί έχουν καθοριστεί στο συνταγμένο σενάριο.

Γ' Φάση: Από το κείμενο στην εικόνα

Χώρος: Εργαστήριο Πληροφορικής. *Πόροι:* Διαδίκτυο. Wiki μαθήματος και Φύλλα Εργασίας. *Διάρκεια:* 70 λεπτά (3^η +4^η διδακτικές ώρες).

1^η δραστηριότητα: *Συλλογή δεδομένων*

1^η ομάδα

Η 1^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ1 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_III_1). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του, οι μαθητές αναζήτησαν στον ιστότοπο του [Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού](#), στη σελίδα [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#), πληροφορίες για τη θέση και την ταξινόμηση των δούλων στην αρχαία Αθήνα. Κατέγραψαν αυτές τις επιλεγμένες πληροφορίες πάνω στο Φύλλο Εργασίας τους, στο Wiki.

2^η δραστηριότητα: *Σύνθεση πολυτροπικού κειμένου*

Κατά την 4^η διδακτική ώρα οι μαθητές αναζήτησαν, στον Φάκελο ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ, τη Σελίδα ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΟΥΛΩΝ όπου βρήκαν σχετικό υλικό και το αξιοποίησαν προκειμένου να εικονογραφήσουν τις σημειώσεις της προηγούμενης δραστηριότητας και να δημιουργήσουν μία παρουσίαση (Powerpoint) σχετική με τη θέση των δούλων στην αρχαιότητα. Την εργασία τους αυτή ανήρτησαν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

υπό τον τίτλο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ1 (Φύλλο Εργασίας 3) στον Φάκελο της ομάδας τους, στο [Wiki](#).

2^η ομάδα

1^η δραστηριότητα: Συλλογή δεδομένων

Η 2^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ2 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_III_2). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του, οι μαθητές αναζήτησαν στον ιστότοπο του [Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού](#), στη σελίδα [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#), πληροφορίες για την ιδιότητα του Αθηναίου πολίτη. Κατέγραψαν αυτές τις επιλεγμένες πληροφορίες πάνω στο φύλλο εργασίας τους, στο Wiki.

2^η δραστηριότητα: Σύνθεση πολυτροπικού κειμένου

Κατά την 4^η διδακτική ώρα οι μαθητές αναζήτησαν, στον Φάκελο ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ, τη Σελίδα ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΩΝ όπου βρήκαν σχετικό υλικό και το αξιοποίησαν προκειμένου να εικονογραφήσουν τις πληροφορίες της προηγούμενης δραστηριότητας και να δημιουργήσουν μία παρουσίαση (Powerpoint) σχετικά με την ιδιότητα του πολίτη στην αρχαιότητα. Την εργασία τους αυτή ανήρτησαν υπό τον τίτλο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ2 (Φύλλο Εργασίας 3) στον Φάκελο της ομάδας τους, στο [Wiki](#).

3^η ομάδα

1^η δραστηριότητα: Συλλογή δεδομένων

Η 3^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ3 άνοιξε και επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_III_3). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του, οι μαθητές βρήκαν στο [Φωτόδεντρο \[Προεπισκόπηση\]](#) έργα-παραδείγματα αντιπολεμικής στάσης στη ζωγραφική του 20^{ου} αιώνα και τα αντέγραψαν - ως εικόνες - μαζί με τις σχετικές πληροφορίες για το καθένα από αυτά σε ένα έγγραφο Word, το οποίο αποθήκευσαν στον φάκελο της ομάδας τους

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΟΜΑΔΑ3 (στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ3, Φύλλο Εργασίας 3) με τον τίτλο «Ο πόλεμος στην τέχνη».

2^η δραστηριότητα: Σύνθεση πολυτροπικού κειμένου

Κατά την 4^η διδακτική ώρα οι μαθητές αξιοποίησαν τις εικόνες και τις πληροφορίες που σημείωσαν κατά την επιτέλεση της προηγούμενης δραστηριότητας για το κάθε ζωγραφικό έργο και δημιούργησαν μία παρουσίαση (Powerpoint) με θέμα τον πόλεμο στην τέχνη. Την εργασία τους αυτή ανήρτησαν υπό τον τίτλο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ3 (Φύλλο Εργασίας 3) στον Φάκελο της ομάδας τους, στο [Wiki](#).

4^η ομάδα

1^η δραστηριότητα: Συλλογή δεδομένων

Η 4^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ4 επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_III_4). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του, οι μαθητές αναζήτησαν στη Σελίδα [ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΗ](#) μεταφρασμένα αποσπάσματα σχετικά με την ιδιότητα του πολίτη από τα αριστοτελικά έργα «Πολιτικά» και «Αθηναίων Πολιτεία» και στη Σελίδα [ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΔΟΥΛΟΥ](#) αποσπάσματα κειμένων [Αριστοφάνης, Ευρυπίδης, Ψευδο-Ξενοφών, Διογένης ο Λαέρτιος] που πληροφορούν έμμεσα για τις αντιλήψεις σχετικά με τη θέση των δούλων. Οι μαθητές, αφού μελέτησαν αυτό το υλικό, σημείωσαν τα στοιχεία που αξιολόγησαν ως σημαντικά σε ένα έγγραφο Word και το αποθήκευσαν στον φάκελο της Ομάδας τους, με τον τίτλο ΔΟΥΛΟΙ –ΠΟΛΙΤΕΣ.

2^η δραστηριότητα: Ανασύνθεση δεδομένων

Κατά την 4^η διδακτική ώρα οι μαθητές αξιοποίησαν τα στοιχεία τα οποία συγκέντρωσαν από την επεξεργασία των κειμένων που μελέτησαν –κατά την προηγούμενη δραστηριότητα – και συνέταξαν ένα άρθρο, με τίτλο «Η θέση πολιτών και δούλων στην αρχαία Αθήνα», στο οποίο περιγράφονται οι ιδιότητες πολίτη - δούλου και συγκρίνεται η θέση τους στην αθηναϊκή κοινωνία. Το άρθρο αυτό

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

περιλαμβάνεται στο ίδιο έγγραφο ΔΟΥΛΟΙ – ΠΟΛΙΤΕΣ που αποθήκευσαν στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ4, (Φύλλο Εργασίας 3), στον φάκελο της ομάδας τους.

5^η ομάδα

1^η δραστηριότητα: Αναπαράσταση ρόλων

Η 5^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ5 επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_III_5). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του, οι μαθητές αναζήτησαν στη Σελίδα ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ και μελέτησαν τα Κεφάλαια 71-73 από το *Ανθολόγιο Αττικής Πεζογραφίας* της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Αξιοποίησαν την ιστορική αφήγηση και αναδιηγήθηκαν σε ευθύ λόγο την επιχειρηματολογία των ολιγαρχικών προκειμένου να πείσουν τους δούλους να τους συνδράμουν εναντίον των δημοκρατικών. Κατόπιν, επινόησαν την απάντηση των δούλων και την αναδιηγήθηκαν σε ευθύ λόγο. Τα κείμενα αυτά οι μαθητές τα έγραψαν στο Φύλλο Εργασίας 3, στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ5, στον φάκελο της ομάδας τους στο Wiki.

2^η δραστηριότητα: Σύνθεση πολυτροπικού κειμένου

Κατά την 4^η διδακτική ώρα οι μαθητές αξιοποίησαν τα μικροκείμενα που συνέταξαν κατά την 1^η δραστηριότητα και αναπαρέστησαν τον διάλογο μεταξύ ολιγαρχικών πολιτών και δούλων δημιουργώντας μία παρουσίαση (Powerpoint) την οποία ανήρτησαν με τον τίτλο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ5, στον φάκελο της ομάδας τους στο Wiki.

6^η ομάδα

1^η δραστηριότητα: Αναπαράσταση ρόλων

Η 6^η ομάδα από την αρχική Σελίδα του Wiki ακολουθώντας τη διαδρομή ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ – ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ – ΟΜΑΔΑ6 επεξεργάστηκε το αντίστοιχο Φύλλο Εργασίας (ΦΥΛΛΟ_III_6). Σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες του, οι μαθητές αναζήτησαν στη Σελίδα ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ και μελέτησαν τα Κεφάλαια 71-73 από το *Ανθολόγιο Αττικής Πεζογραφίας* της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αξιοποίησαν την ιστορική αφήγηση και αναδιηγήθηκαν σε ευθύ λόγο την επιχειρηματολογία των δημοκρατικών προκειμένου να πείσουν τους δούλους να τους συνδράμουν εναντίον των ολιγαρχικών. Κατόπιν, επινόησαν την απάντηση των δούλων και την αναδιηγήθηκαν σε ευθύ λόγο. Τα κείμενα αυτά οι μαθητές τα έγραψαν στο Φύλλο Εργασίας 3, στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ6, στον φάκελο της ομάδας τους στο [Wiki](#).

2^η δραστηριότητα: Σύνθεση πολυτροπικού κειμένου

Κατά την 4^η διδακτική ώρα οι μαθητές αξιοποίησαν τα μικροκείμενα που συνέταξαν κατά την 1^η δραστηριότητα και αναπαρέστησαν τον διάλογο μεταξύ δημοκρατικών πολιτών και δούλων δημιουργώντας μία παρουσίαση (Powerpoint) την οποία ανήρτησαν με τον τίτλο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ στη Σελίδα ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ6, στον φάκελο της ομάδας τους στο [Wiki](#).

Η αξιολόγηση των δραστηριοτήτων αυτής της φάσης έγινε με κριτήριο την πληρότητα των παραχθέντων μικροκειμένων, την ευστοχία της επιλογής των δεδομένων από τους μαθητές στην παραγωγή και διαμόρφωση των πολυτροπικών κειμένων.

Δ' Φάση: Παρουσίαση των μαθητικών εργασιών – Αυτοαξιολόγηση

*Χώρος: Αίθουσα διδασκαλίας. Πόροι: Διαδίκτυο, προβολέας, οθόνη προβολής.
Διάρκεια: 40 λεπτά (5^η ώρα).*

Από την Δ' Φάση του συνταγμένου σεναρίου εφαρμόστηκε μόνο η 1^η δραστηριότητα που αφορά στην παρουσίαση των μαθητικών εργασιών στην ολομέλεια της τάξης.

Η 2^η δραστηριότητα, με την οποία προτεινόταν η διαδικασία αξιολόγησης του αποτελέσματος, δεν έγινε.

1^η δραστηριότητα: Παρουσίαση των μαθητικών εργασιών

Οι μαθητικές ομάδες όρισαν τους εκπροσώπους τους, οι οποίοι παρουσίασαν στην ολομέλεια της τάξης τις επιμέρους εργασίες τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Κάθε μαθητής-εκπρόσωπος χρησιμοποίησε τον συνδεδεμένο στο διαδίκτυο υπολογιστή της αίθουσας, αναζήτησε στο [Wiki](#) του μαθήματος τον Φάκελο της Ομάδας του και από τα κατάλληλα αρχεία [δηλ. τα έγγραφα (Word) και τις παρουσιάσεις (Powerpoint)], προέβαλε και παρουσίασε - μέσω του βιντεοπροβολέα - τη συνολική εργασία της ομάδας στην ολομέλεια της τάξης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ ΦΑΣΗ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ι - Κοινό για όλες τις ομάδες

1. Εισέλθετε από τον ιστότοπο [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) - Αρχαία Ελληνική - Εργαλεία, στα [Σώματα Κειμένων](#). Ακολουθήστε τη διαδρομή *Ανθολόγιο Κειμένων Αττικής Πεζογραφίας* – [Κατάλογος Κειμένων](#) – [ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ](#).
2. Επιλέξτε πρώτα [ΘΟΥΚ 3.69.1–3.72.1](#) και μετά εμφάνιση μετάφρασης [*Ε. Λαμπρίδη*] των Κεφ. 71, 72 (*Αφού τα 'καναν αυτά...απίθωσαν στην Αίγινα*). Κρατήστε σημειώσεις με τις βασικές πληροφορίες της αφήγησης. Γράψτε στο προσχεδιασμένο πλαίσιο πάνω στο Φύλλο Εργασίας.
3. Ακολουθήστε πάλι τη διαδρομή που περιγράφεται στην 1^η παράγραφο του Φύλλου Εργασίας και επιλέξτε [ΘΟΥΚ 3.72.2–3.74.3](#), εμφάνιση μετάφρασης [*Ε. Λαμπρίδη*] των Κεφ. 72-73 (*Στο μεταξύ οι ολιγαρχικοί...οχτακόσιοι*). Κρατήστε σημειώσεις με τις βασικές πληροφορίες της αφήγησης. Γράψτε στο προσχεδιασμένο πλαίσιο πάνω στο Φύλλο Εργασίας.
4. Υποθέστε ότι έχετε την ιδιότητα του δημοσιογράφου και παρακολουθείτε όσα διαδραματίζονται στην Κέρκυρα: να αναδιηγηθείτε τα γεγονότα αυτά σε ένα κείμενο - ρεπορτάζ (100 περίπου λέξεων) για τη σχολική εφημερίδα. Γράψτε σε έγγραφο Word και αποθηκεύστε το στον αντίστοιχο φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' ΦΑΣΗ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ II - 1^η ομάδα

Στο [Wiki](#), στον φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ανοίξτε τη Σελίδα ΚΕΙΜΕΝΟ1.

1. Αφού μελετήσετε το πρωτότυπο κείμενο, να εντοπίσετε τις λέξεις που δηλώνουν τις **ενέργειες** των ολιγαρχικών, όπως τις αφηγείται ο ιστορικός στο κεφάλαιο 71. Κατόπιν να καταγράψετε τις λέξεις στην αριστερή στήλη του επόμενου Πίνακα.
2. Εξηγήστε τη σχέση των λέξεων αυτών με την αφήγηση των διαδοχικών ενεργειών των ολιγαρχικών. Γράψτε στη δεύτερη στήλη του επόμενου Πίνακα.
1. 3. Υποθέστε ότι αναδιηγείστε στους συμμαθητές σας το σχέδιο δράσης των ολιγαρχικών. Γράψτε μια σύντομη περιγραφή του, στην τρίτη στήλη του Πίνακα.
3. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον Φάκελο της ομάδας σας στο Wiki.

Ενέργειες	Σχέση λέξης - αφήγησης	Σχέδιο δράσης ολιγαρχικών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ II - 2^η ομάδα

Στο [Wiki](#), στον φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ανοίξτε τη Σελίδα ΚΕΙΜΕΝΟ1.

1. Αφού μελετήσετε το πρωτότυπο κείμενο του Κεφαλαίου 72 (§ 2- 3), να εντοπίσετε τις λέξεις που δηλώνουν τα «**πρόσωπα**» που έδρασαν κατά τα γεγονότα στην Κέρκυρα, από τότε που έφτασαν στην πόλη το κορινθιακό πλοίο και οι Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις. Να καταγράψετε στην αριστερή στήλη του επόμενου Πίνακα τις λέξεις που σημειώσατε.
2. Υποθέστε ότι αναδιηγείστε στους συμμαθητές σας τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην πόλη. Γράψτε μια σύντομη περιγραφή τους στη δεύτερη στήλη του Πίνακα.
3. Να γράψετε ένα σχόλιο – στην τρίτη στήλη του Πίνακα - στο οποίο να αξιολογείτε τις ενέργειες καθενός από τους εμπλεκομένους στα γεγονότα που αφηγηθήκατε.
4. Αποθηκεύστε την εργασία σας στον Φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

Λέξεις	Αναδιήγηση	Σχόλιο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ II – 3^η ομάδα

1. Να εισέλθετε στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#). Ακολουθώντας τη διαδρομή *Αρχαία Ελληνική - Εργαλεία - Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας*, να ανοίξετε τον [Συσχετικό Πίνακα](#). Κάτω από τον τίτλο ΧΡΟΝΟΣ καταγράφονται οι τρόποι με τους οποίους προσδιορίζεται ο *χρόνος* στη σύνταξη της αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Πατήστε πάνω στους συνδέσμους για να δείτε την περιγραφή και τα παραδείγματα για κάθε περίπτωση. Αντιγράψτε στην τρίτη στήλη του επόμενου Πίνακα τους τρόπους με τους οποίους εκφράζονται οι χρονικές σχέσεις.
2. Να εντοπίσετε τον φάκελο [ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ](#) και να ανοίξετε τη Σελίδα KEIMENO1 όπου θα βρείτε το πρωτότυπο κείμενο των Κεφαλαίων 71-73. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο, να βρείτε και να σημειώσετε στον επόμενο Πίνακα (στην πρώτη στήλη) λέξεις ή λεκτικά σύνολα με τα οποία δηλώνεται ο *χρόνος*. Να αναγνωρίσετε και να χαρακτηρίσετε τον τρόπο με τον οποίο εκφράζεται η έννοια του χρόνου στη συγκεκριμένη ενότητα, σημειώνοντας στη δεύτερη στήλη θέση του Πίνακα.
2. Να αξιοποιήσετε τα στοιχεία που σημειώσατε προκειμένου να δικαιολογήσετε τη σχέση των χρονικών προσδιορισμών με τη χρονική ακολουθία των ενεργειών στις οποίες προέβησαν οι ολιγαρχικοί μετά τη δολοφονία του ηγέτη της δημοκρατικής παράταξης, αλλά και τη χρονική σχέση που συνδέει μεταξύ τους αυτές τις ενέργειες.
3. Γράψτε το κείμενό σας σε Word, δώστε του ένα τίτλο και αποθηκεύστε το στον φάκελο της ομάδας σας, στο [Wiki](#).

ΛΕΞΕΙΣ /λεκτικά σύνολα		Τρόποι προσδιορισμού του χρόνου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

--	--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ II – 4^η ομάδα

1. Να εισέλθετε στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#). Ακολουθώντας τη διαδρομή *Αρχαία Ελληνική - Εργαλεία - Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας*, να ανοίξετε τον [Συσχετικό Πίνακα](#). Κάτω από τον τίτλο ΣΚΟΠΟΣ καταγράφονται οι τρόποι με τους οποίους προσδιορίζεται ο σκοπός στη σύνταξη της αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Πατήστε πάνω στους συνδέσμους για να δείτε την περιγραφή και τα παραδείγματα για κάθε περίπτωση. Αντιγράψτε στην τρίτη στήλη του επόμενου Πίνακα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται ο σκοπός.
2. Να εντοπίσετε τον φάκελο [ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ](#) και να ανοίξετε τη Σελίδα KEIMENO1 όπου θα βρείτε το πρωτότυπο κείμενο των Κεφαλαίων 71-73. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο, να βρείτε και να σημειώσετε στον επόμενο Πίνακα (στην πρώτη στήλη) λέξεις ή λεκτικά σύνολα με τα οποία δηλώνεται ο σκοπός. Να αναγνωρίσετε και να χαρακτηρίσετε τον τρόπο με τον οποίο εκφράζεται στη συγκεκριμένη ενότητα, σημειώνοντας στη δεύτερη στήλη του Πίνακα.
3. Να αξιοποιήσετε τα στοιχεία που σημειώσατε προκειμένου να δικαιολογήσετε τη λειτουργία του τελικού αιτίου (σκοπού) σε σχέση με τις ενέργειες των ολιγαρχικών.
4. Να γράψετε το κείμενό σας σε έγγραφο Word, να δώσετε ένα όνομα και να το αποθηκεύσετε το στον Φάκελο της ομάδας σας, στο [Wiki](#).

ΛΕΞΕΙΣ /λεκτικά σύνολα		Τρόποι προσδιορισμού του σκοπού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

--	--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ II – 5^η ομάδα

1. Να εισέλθετε στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#). Ακολουθώντας τη διαδρομή *Αρχαία Ελληνική - Εργαλεία - Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας*, να ανοίξετε τον [Συσχετικό Πίνακα](#). Κάτω από τον τίτλο ΑΙΤΙΑ καταγράφονται οι τρόποι με τους οποίους προσδιορίζεται η *αιτία* στη σύνταξη της αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Πατήστε πάνω στους συνδέσμους για να δείτε την περιγραφή και τα παραδείγματα για κάθε περίπτωση. Αντιγράψτε στην τρίτη στήλη του επόμενου Πίνακα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται η αιτία.
2. Να εντοπίσετε τον φάκελο [ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ](#) και να ανοίξετε τη Σελίδα KEIMENO1 όπου θα βρείτε το πρωτότυπο κείμενο των Κεφαλαίων 71-73. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο, να βρείτε και να σημειώσετε στον επόμενο Πίνακα (στην πρώτη στήλη) λέξεις ή λεκτικά σύνολα με τα οποία δηλώνεται η **αιτία**. Να αναγνωρίσετε και να χαρακτηρίσετε τον τρόπο με τον οποίο εκφράζεται η αιτία στη συγκεκριμένη ενότητα, σημειώνοντας στη δεύτερη στήλη του Πίνακα.
3. Να αξιοποιήσετε τα στοιχεία που σημειώσατε προκειμένου να δικαιολογήσετε την περιορισμένη χρήση των προσδιορισμών της αιτίας σε σύγκριση προς τον αριθμό των χρονικών, τελικών και τοπικών προσδιορισμών στη συγκεκριμένη ενότητα.
4. Γράψτε το κείμενό σας σε έγγραφο Word, δώστε του ένα τίτλο και αποθηκεύστε το στον φάκελο της ομάδας σας, στο [Wiki](#).

ΛΕΞΕΙΣ /λεκτικά σύνολα		Τρόποι προσδιορισμού της αιτίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ II – 6^η ομάδα

1. Να εισέλθετε στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#). Ακολουθώντας τη διαδρομή *Αρχαία Ελληνική - Εργαλεία - Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας*, να ανοίξετε τον [Συσχετικό Πίνακα](#). Κάτω από τον τίτλο ΤΟΠΟΣ καταγράφονται οι τρόποι με τους οποίους προσδιορίζεται ο *τόπος* στη σύνταξη της αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Πατήστε πάνω στους συνδέσμους για να δείτε την περιγραφή και τα παραδείγματα για κάθε περίπτωση. Αντιγράψτε στην τρίτη στήλη του επόμενου Πίνακα τους τρόπους με τους οποίους δηλώνεται ο *τόπος*.
2. Να εντοπίσετε τον φάκελο [ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ](#) και να ανοίξετε τη Σελίδα KEIMENO1 όπου θα βρείτε το πρωτότυπο κείμενο των Κεφαλαίων 71-73. Αφού διαβάσετε προσεκτικά το κείμενο, να βρείτε και να σημειώσετε στον επόμενο Πίνακα (στην πρώτη στήλη) λέξεις ή λεκτικά σύνολα με τα οποία δηλώνεται ο *τόπος*. Να αναγνωρίσετε και να χαρακτηρίσετε τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζεται ο *τόπος* στη συγκεκριμένη ενότητα, σημειώνοντας στη δεύτερη στήλη του Πίνακα.
3. Να αξιοποιήσετε τα στοιχεία που σημειώσατε προκειμένου να δικαιολογήσετε τη συχνότερη χρήση τοπικών προσδιορισμών που δηλώνουν *κίνηση*, κατά την αφήγηση των ενεργειών των αντιμαχόμενων παρατάξεων.
4. Γράψτε το κείμενό σας σε Word, δώστε του ένα τίτλο και αποθηκεύστε το στον φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

ΛΕΞΕΙΣ /λεκτικά σύνολα		Τρόποι προσδιορισμού του τόπου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

--	--	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' ΦΑΣΗ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΙΙ – 1^η ομάδα

1^η δραστηριότητα

- Να εισέλθετε στον ιστότοπο του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, στη σελίδα [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#), να επιλέξετε τον σύνδεσμο [δούλοι](#) και να αναζητήστε πληροφορίες για τις κατηγορίες ταξινόμησης των δούλων στην αρχαία Αθήνα. Στη συνέχεια, από την επιλογή [οικιακοί δούλοι](#) αναζητήστε πληροφορίες για τις εργασίες στις οποίες αυτοί απασχολούνταν. Να καταγράψετε τις πληροφορίες σε ένα έγγραφο Word που θα αποθηκεύσετε στον φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

2^η δραστηριότητα

- Στο [Wiki](#), στον Φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, επιλέγετε τη Σελίδα ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΟΥΛΩΝ. Θα βρείτε εικόνες με θέμα τη δουλεία και τους δούλους στην αρχαιότητα. Να δώσετε ένα δικό σας τίτλο στις εικόνες τις οποίες θα εντάξετε σε μία παρουσίαση (Powerpoint) που θα δημιουργήσετε με σκοπό να πληροφορήσετε τους συμμαθητές σας για τη θέση των δούλων στην αρχαιότητα.
- Να αποθηκεύσετε την παρουσίαση στον Φάκελο ΟΜΑΔΑ1 στο [Wiki](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΙΙ – 2^η ομάδα

1^η δραστηριότητα

- Αφού εισέλθετε στον ιστότοπο του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού στη σελίδα [Εισαγωγή στην κοινωνία της κλασικής Αθήνας](#), επιλέξτε τον σύνδεσμο [πολίτες](#) και αναζητήστε πληροφορίες για την ιδιότητα του αθηναίου πολίτη. Καταγράψτε τις πληροφορίες σε ένα έγγραφο Word που θα αποθηκεύσετε στον φάκελο της ομάδας σας, στο [Wiki](#).

2^η δραστηριότητα

- Στο [Wiki](#), στον Φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, να επιλέξετε τη Σελίδα ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΩΝ. Θα βρείτε εικόνες με θέμα τη θέση και τον ρόλο του πολίτη στην αρχαιότητα. Να δώσετε ένα δικό σας τίτλο στις εικόνες τις οποίες θα εντάξετε σε μία παρουσίαση (Powerpoint), την οποία θα δημιουργήσετε με σκοπό να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για την ιδιότητα του πολίτη στην αρχαιότητα.
- Να αποθηκεύσετε την παρουσίαση στον Φάκελο ΟΜΑΔΑ2 στο Wiki.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΙΙ – 3^η ομάδα

1^η δραστηριότητα

- Εισέλθετε στον ιστότοπο [Φωτόδεντρο](#) στο *Μαθησιακό Αντικείμενο* με τίτλο «*Η τέχνη του πολέμου. Παραδείγματα αντιπολεμικής στάσης στη ζωγραφική*», επιλέξτε την [Προεπισκόπηση](#) . Κάντε κλικ πάνω σε κάθε πίνακα ζωγραφικής για να εμφανιστούν οι πληροφορίες σχετικά με αυτόν και διαβάστε τες.
- Κρατήστε σημειώσεις για το θέμα κάθε πίνακα, σε ένα έγγραφο Word που θα αποθηκεύσετε στον φάκελο της ομάδας σας.
- Αποθηκεύστε, επίσης, κάθε εικόνα-πίνακα στον ίδιο φάκελο.

2^η δραστηριότητα

- Αναζητείστε στον υπολογιστή σας τα αποθηκευμένα αρχεία με τις σημειώσεις και τους πίνακες που επεξεργαστήκατε κατά την προηγούμενη δραστηριότητα.
- Ανοίξτε το Powerpoint και δημιουργήστε μία παρουσίαση με θέμα τον πόλεμο στην τέχνη. Αξιοποιείστε τους πίνακες ζωγραφικής που έχετε αποθηκεύσει στον φάκελο που δημιουργήσατε, στον υπολογιστή σας. Δώστε ένα δικό σας τίτλο σε κάθε πίνακα. Ενσωματώστε στην παρουσίασή σας και στοιχεία από τις σημειώσεις που κρατήσατε κατά την προηγούμενη δραστηριότητα.
- Κατόπιν, αποθηκεύστε την εργασία σας στον Φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΙΙ – 4^η ομάδα

1^η δραστηριότητα

- Να εισέλθετε στον Φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, στις Σελίδες [ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΗ](#) και [ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΔΟΥΛΟΥ](#).
- Αφού μελετήσετε τα αποσπάσματα των μεταφρασμένων κειμένων που περιέχονται στις παραπάνω Σελίδες, να αναζητήσετε τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που αποδίδονταν στον πολίτη και στον δούλο αντιστοίχως, στην αρχαιότητα. Να σημειώσετε αυτά τα στοιχεία σε Πίνακα που θα εισάγετε σε ένα έγγραφο Word.
- Να αποθηκεύσετε το έγγραφο που δημιουργήσατε στον φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

2^η δραστηριότητα

- Υποθέστε ότι στο ιστολόγιο του σχολείου σας – στο πλαίσιο σχετικού αφιερώματος – θα αναρτηθούν μαθητικές εργασίες με περιεχόμενο σχετικό με τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος στην αρχαιότητα. Η ομάδα σας έχει αναλάβει να διερευνήσει μια πτυχή του υποθέματος «Η κοινωνική διαστρωμάτωση της κλασικής Αθήνας». Για τον σκοπό αυτό ανοίξτε το αποθηκευμένο έγγραφο Word που δημιουργήσατε κατά την προηγούμενη δραστηριότητα και διαβάστε τις σημειώσεις σας.
- Να αξιοποιήσετε αυτές τις σημειώσεις για να συντάξετε ένα άρθρο στο οποίο θα περιγράφετε τις ιδιότητες πολίτη - δούλου και θα συγκρίνετε τη θέση τους στην αθηναϊκή κοινωνία.
- Αποθηκεύστε το έγγραφό σας στον Φάκελο της ΟΜΑΔΑΣ 4 στο [Wiki](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΙΙ – 5^η ομάδα

1η δραστηριότητα

- Να εισέλθετε στο [Wiki](#) του μαθήματος, στον Φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, στη Σελίδα [ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ](#). Εντοπίστε το απόσπασμα που αναφέρεται στην αναζήτηση συμμάχων από τις αντίπαλες παρατάξεις των Κερκυραίων πολιτών.
- Υποθέστε ότι είστε ολιγαρχικοί πολίτες που πλησιάζετε τους δούλους για να τους προσεταιριστείτε. Γράψτε ένα κείμενο στο οποίο θα διατυπώσετε σε ευθύ λόγο την επιχειρηματολογία που θα χρησιμοποιούσατε προκειμένου να τους πείσετε να σας βοηθήσουν.
- Στη συνέχεια με τον ίδιο τρόπο συνθέστε την απάντηση που θεωρείτε ότι θα έδιναν οι δούλοι στους ολιγαρχικούς.
- Γράψτε την εργασία σας σε έγγραφο Word και αποθηκεύστε το στον αντίστοιχο φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

2η δραστηριότητα

- Να αναζητήσετε, στον φάκελο εργασίας της Ομάδας σας στο [Wiki](#), το έγγραφο το οποίο συντάξατε κατά την προηγούμενη δραστηριότητα.
- Να αντλήσετε από αυτό τα στοιχεία που χρειάζεστε προκειμένου να δημιουργήσετε μία παρουσίαση (Powerpoint) όπου θα αναπαριστάνεται ο διάλογος ολιγαρχικών – δούλων.
- Αποθηκεύστε το Powerpoint στον αντίστοιχο φάκελο της Ομάδας σας στο [Wiki](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΙΙ – 6^η ομάδα

1^η δραστηριότητα

- Να εισέλθετε στο [Wiki](#) του μαθήματος, στον Φάκελο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, στη Σελίδα [ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ](#). Εντοπίστε το απόσπασμα που αναφέρεται στην αναζήτηση συμμάχων από τις αντίπαλες παρατάξεις των Κερκυραίων πολιτών.
- Υποθέστε ότι ανήκετε στη δημοκρατική παράταξη και πλησιάζετε τους δούλους για να τους προσεταιριστείτε. Γράψτε ένα κείμενο στο οποίο θα διατυπώσετε σε ευθύ λόγο την επιχειρηματολογία που θα χρησιμοποιούσατε προκειμένου να τους πείσετε να σας βοηθήσουν.
- Στη συνέχεια με τον ίδιο τρόπο συνθέστε την απάντηση που υποθέτετε ότι θα έδιναν οι δούλοι στους δημοκρατικούς.
- Γράψτε την εργασία σας σε έγγραφο Word και αποθηκεύστε το στον αντίστοιχο φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

2^η δραστηριότητα

- Να αναζητήσετε, στον φάκελο εργασίας της ομάδας σας στο [Wiki](#), το έγγραφο το οποίο συντάξατε κατά την προηγούμενη δραστηριότητα.
- Να αντλήσετε από αυτό τα στοιχεία που χρειάζεστε προκειμένου να δημιουργήσετε μία παρουσίαση (Powerpoint) όπου θα αναπαριστάνεται ο διάλογος δημοκρατικών – δούλων.
- Αποθηκεύστε το Powerpoint στον αντίστοιχο φάκελο της ομάδας σας στο [Wiki](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Σε μια διαφορετική εκδοχή του σεναρίου θα μπορούσε να σχεδιαστούν δραστηριότητες για τη διερεύνηση της πρόσληψης του εμφυλίου πολέμου στα λογοτεχνικά έργα της μετακατοχικής περιόδου στην Ελλάδα (στην ποίηση και την πεζογραφία, π.χ. Τ. Σινόπουλος, Μ. Αναγνωστάκης, Τ. Πατρίκιος – Α. Αλεξάνδρου, Θ. Βαλτινός, Α. Ζέη). Ακόμα, θα μπορούσε να διερευνηθεί και το θέμα της λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών σε περιόδους πολιτικών/ κοινωνικών κρίσεων με αφορμή την καταναγκαστική απόφαση της εκκλησίας του κερκυραϊκού δήμου για ουδετερότητα απέναντι σε Αθήνα και Σπάρτη.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή έγινε φανερό ότι οι προβλεπόμενες στο συνταγμένο σενάριο επτά διδακτικές ώρες μάλλον δεν επαρκούν για την ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στα Φύλλα Εργασίας. Αυτός ήταν ένας σημαντικός λόγος που εγκαταλείφθηκε ολόκληρη η Α΄ Φάση και η δεύτερη δραστηριότητα της Δ΄ Φάσης. Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής διαπιστώθηκε ότι ήταν αναγκαίο οι μαθητές να εργαστούν και εκτός τάξης, δηλαδή έπρεπε να ασχοληθούν επιπλέον ώρα/ ώρες στο σπίτι, καθώς κάποιες μέρες υπήρξαν τεχνικά προβλήματα στο εργαστήριο πληροφορικής (διακοπή σύνδεσης στο διαδίκτυο, προβλήματα με τη λειτουργία των διαθέσιμων υπολογιστών). Επίσης, κατά την επιτέλεση των δραστηριοτήτων αποκαλύφθηκε ότι η πολυθρόνητη εξοικείωση των μαθητών με την πλοήγηση στο διαδίκτυο ή η επάρκειά τους στον χειρισμό Εφαρμογών Γραφείου είναι προβληματική και σε μερικές περιπτώσεις ανύπαρκτη. Έτσι, χρειάστηκε αρκετές φορές η βοήθεια της διδάσκουσας προκειμένου να διευθετηθούν «τεχνικές» δυσκολίες, κυρίως κατά την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βρασίδης, Χ., Ζεμπύλας, Μ. & Α. Πέτρου. (2005). «Σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα και ο ρόλος της εκπαιδευτικής τεχνολογίας». Στο Ρετάλης, Σ. (επιμ.). *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης*. Αθήνα: Εκδ. Καστανιώτη..

Κουτσογιάννης, Δ. (2012). «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Εκδ. ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη). Θεσσαλονίκη. σσ. 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [10.8.2014]

Πόλκας, Λ. & Κ. Τουλούμης. (2012). *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη. ΚΕΓ. <http://www.greeklanguage.gr/node/821> [10.8.2014]

Jarvis, P., Holford, J., & C. Griffin. (2004²). *The theory & practice of Learning*. Kogan Page. London and Sterling, VA.

Sawyer Keith, R. (Ed.). (2006). *The Cambridge Handbook of the Learning Sciences*. Cambridge University Press.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ